

Arkitektkontoret K 16 As

Knoffs gate 16
3044 DRAMMEN

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. li60	Kopi
17 JAN. 2006	
Ark: 0624-79	
Saksnr: 06/914	Dok.nr: 1

Hellefoss fabrikker gnr 79 bnr 7 - igangsatt reguleringsarbeid - Øvre Eiker kommune - Rapport fra kulturminneregistrering

Ovennevnte område er nå kulturminneregistrert. Ved maskinell flateavdekning ble det på innmarksområdet funnet bosetningsspor i form av tre strukturer i grunnen, merket ID nr. 955307 1-3 i vedlagte rapport og kart. Strukturene er to stolpehull og ei kokegrop fra forhistorisk tid eller middelalder. Disse er alle automatisk fredete kulturminner.

Bestemmelser i tilknytning til funn

Er marken over et automatisk fredet kulturminne eller i et område tidligere nyttet til beite eller innmark, kan den fortsatt nyttes til disse formål. Uten tillatelse må det ikke foretas pløying og annet jordarbeid dypere enn tidligere, jfr kulturminneloven § 3.

Området som bosetningssporene ligger i kan derfor benyttes som tidligere, men det kan altså ikke pløyes dypere enn tidligere og det kan ikke gjøres andre typer fysiske inngrep i marken innenfor ovennevnte sikringssone.

Konsekvenser for utforming av endelig reguleringsplan

Bosetningssporene er en type kulturminner som består av stein, trekull og andre løse masser og ligger delvis nedgravet i grunnen. Disse kan derfor vanskelig bevares for ettertiden på en forsvarlig måte, dersom området bruk endres ved omregulering. Ved eventuelt senere offentlig ettersyn av reguleringsplan for området vil derfor fylkeskommunen gå inn for dispensasjon fra kulturminneloven.

Om dispensasjon fra kulturminneloven

Når fylkeskommunen går inn for at det gis dispensasjon fra kulturminnelovens § 8.4. (ved eventuelt senere offentlig ettersyn av reguleringsplanen), innebærer dette at de automatisk fredete kulturminnene kan søkes frigitt med vilkår om at de underlegges en arkeologisk undersøkelse. Denne undersøkelsen foretas av Kulturhistorisk Museum i Oslo. Utgifter til en slik arkeologisk undersøkelse dekkes i henhold til kulturminnelovens § 10 av tiltakshaver.

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Vår dato
10.01.2006Vår referanse
05/00372-7*Hvem gjør hva*

Fylkeskommunen utarbeider og oversender søknad om frigivning av aktuelle automatisk fredete kulturminner til Riksantikvaren, i forbindelse med offentlig høring av reguleringsplan.

Tiltakshaver har ansvar for at objektene det søkes dispensasjon for er korrekt innlagt og punktmarkert på reguleringsplankartet. NB! Det er viktig at objektene ikke markeres med skravur og betegnelsen "spesialområde bevaring". Dette vil feilaktig indikere at objektene skal ivaretas innenfor reguleringsplan. Objektene skal også nummereres med korrekt ID- nummer i henhold til registreringsrapport/registreringsskjema.

Fylkeskommunen må deretter få oversendt tre eksemplarer av reguleringsplankartet. Vi oversender ett eksemplar til Riksantikvaren, sammen med vår innstilling. Reguleringsplanen kan ikke vedtas før fylkeskommunen får tilbakemelding fra Riksantikvaren.

I forbindelse med registreringen og etterarbeid ble det totalt brukt 21,5 timer. Faktura på kr 12.470,- (21,5 timer à kr 580,-) vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

Utviklingsavdelingen har fått beskjed av Arkitektkontoret K16 å sende fakturaen for kulturminneregistreringen til:

Truls Werpen
Engene 16
3015 Drammen

Med hilsen

Inger Liv Gøystil e f
kulturvernleder

Siv Anita Lundø
arkeolog

Vedlegg:

1 Rapport fra kulturminneregistrering

Kopi til:

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo
Truls Werpen
Øvre Eiker kommune

Postboks 6762 St.Olavspl., 0130 OSLO
Engene 16, 3300 HOKKSUND
Rådhuset, 3300 HOKKSUND

Buskerud kommunerevisjon KS

Postboks 4197, 3005 DRAMMEN

Lisbeth Kaas Ambrosen Utviklingsavdelingen

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE RAPPORT FRA ARKEOLOGISKE REGISTRERINGER

Fylke	Buskerud
Kommune	Øvre Eiker
Gårdsnr., Gård	79/7 Hon nedre
Saksnr	05/00372 714
Saken gjelder	Reguleringsplan
Kartblad	ØK-kart: CF 042-5-4
Utført av	Lars Groseth og Kjell E. Sønsterud, Utviklingsavdelingen, Buskerud fylkeskommune
Utført dato	09.11 – 11-11.05

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

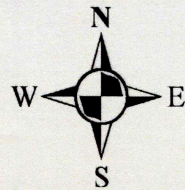
I forbindelse med en reguleringsplan for Hellefoss fabrikk ved Hokksund i Øvre Eiker ble det onsdag 09.11.05. startet opp en arkeologisk registrering av det aktuelle området. Formålet med denne registrering var å påvise og avklare forholdet til automatisk fredede kulturminner.

Tidsbruk og bemanning

Undersøkelsen ble utført av Lars Groseth og Kjell E. Sønsterud. Groseth registrerte utmarksområdene og Kjell E. Sønsterud registrerte hovedsakelig innmarksområdene. Det ble brukt 2 timer til forarbeid, 17 timer til feltundersøkelsen og 2,5 timer til etterarbeid, til sammen 21,5 timer.

Hellefoss

Øvre Eiker kommune

0 2 500 5 000 10 000 Meters

- Symbolforklaringer**
- Planområde Hellefoss
  - Strukturer Hellefoss
  - SJAKTER HELLEFOSS

Tidligere arkeologiske registreringer

Det er ikke tidligere registrert automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet. Det er imidlertid registrert to gravhauger (ID48973 og ID59214) ca. 500 m. vest for planområdet. I tillegg er det ca. 450 m. syd-sydvest for planområdet registrert et skattefunn fra vikingtid (ID19381) (Hon – skatten).

Områdebeskrivelse

Området fremstår i all hovedsak som to klart atskilte terrasser hvor terrenget mellom disse faller markant av mot øst. I øst avgrenses planområdet av Drammenselva. Fra elva stiger terrenget markant opp mot den østligste terrassen. Her består vegetasjonen av et randbelte med gran, furu og løvskog. Tett vegetasjon. Ellers fremstår området som åpent jordbrukslandskap med små konsentrasjoner av bolighus inne i mellom.

Metode

På utmarksområdene ble registrert etter synlige kulturminner på overflaten, mens det på innmarka ble gravd søkesjakter for å se etter strukturer under markoverflaten. Sjaktene har en bredde på ca. 3 m. og varierende lengde ut i fra terrengets beskaffenhet. Det ble lagt 3 søkesjakter på det dyrkede området. Der hvor det ble funnet hensiktsmessig ble sjaktene utvidet. Sjaktene ble orientert nord – syd.

Stratigrafi

Homogene masser over hele området. Pløyselaget varierer fra ca. 0,25 m – 0,30 m. i tykkelse. Dette er etterfulgt av et lag bestående av gulgrå fin sand.

Registreringer/observasjoner

Det ble på innmarksområdet registrert 3 strukturer som er tolket som spor etter forhistorisk aktivitet. Samtlige tre strukturer ble påtruffet i den sjakten som ligger plassert lengst øst. Strukturene er tolket som to stolpehull og en strekt skadet kokegrop. Samtlige strukturer ligger tilnæringsvis på kanten til en markant vegskjæring. De to stolpehullene som ble påtruffet ligger med en avstand på ca. 60 m. og er derfor ikke sett i relasjon til hverandre.

ID95530

S1: Stolpehull

Sirkulær form bestående av mørk brun fet masse. Prøvestikk med jordbor viste en dybde på ca. 0,20 – 0,25 m.

Diam: 0,65 m	Koordinater: X6627473
Dybde: 0,25 m	Y: 550404

S1 tatt ovenfra
Foto: Kjell E. Sønsterud

S2: Kokegrop

Sterkt utpløyd kokegrop, kun omrisset igjen, fremstår som en sirkulær kullstripe. En skjørbrent stein ble observert i løsmassene.

Diam: 1,03 m	Koordinater: X6627490
Dybde:	Y: 550403

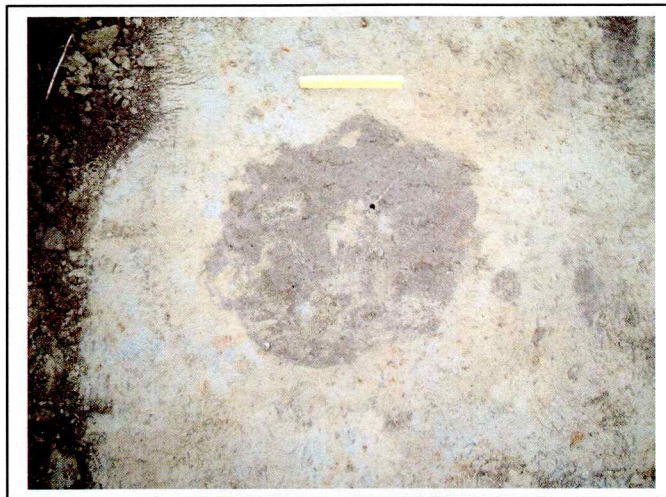

S2 tatt ovenfra
Foto: Kjell E. Sønsterud

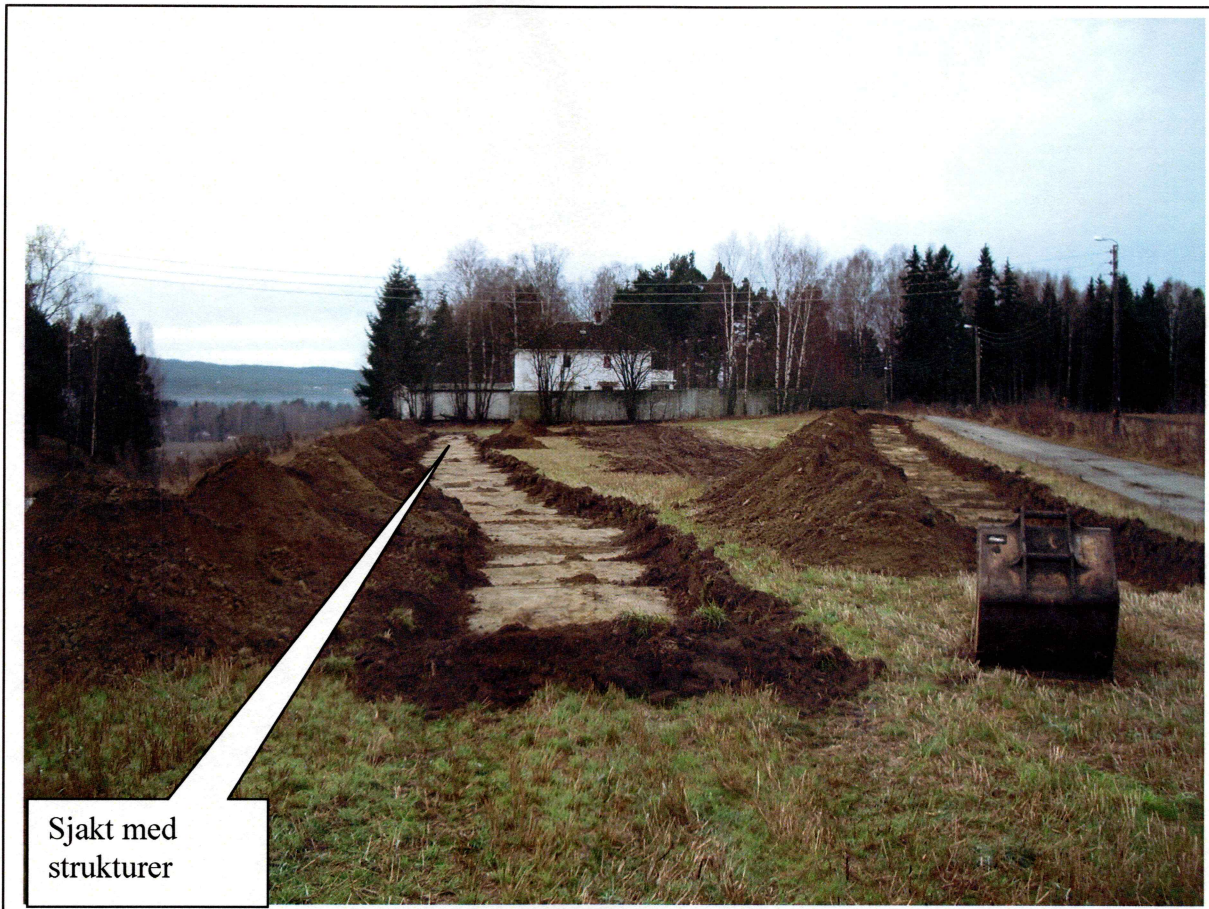
S3: Stolpehull

Sirkulær form bestående av mørkbrun fet masse iblandet noe gulgrå sand.

Diam: 0,60 m	Koordinater: X 6627529
Dybde: 0,40 m	Y 550406

S3 tatt ovenfra
Foto: Kjell E. Sønsterud

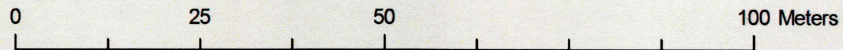
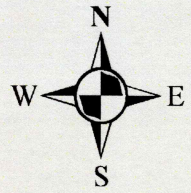

Sjakt med
strukturer

*Oversikt tatt mot syd
Foto; Kjell E. Sønsterud*

Hellefoss
Sjakter og strukturer

Øvre Eiker kommune

Hellefoss

S3

S2

S1

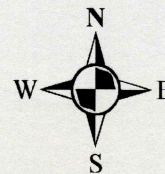
Symbolforklaringer

- Planområde Hellefoss
- Strukturer Hellefoss
- SJAKTER HELLEFOSS

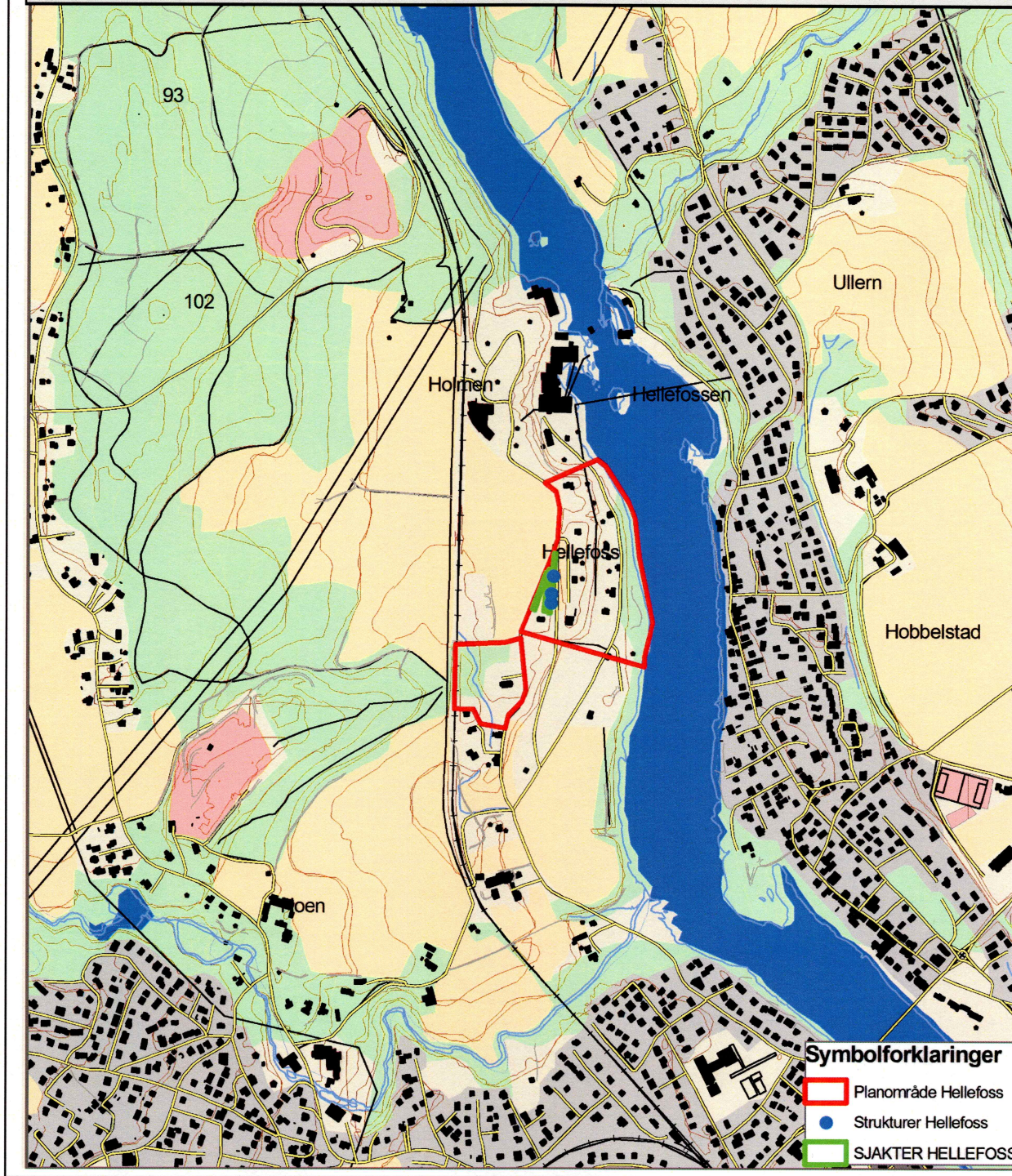

Hellefoss Sjakter og strukturer

Øvre Eiker kommune

0 320 640 1 280 Meters

Symbolforklaringer

- Planområde Hellefoss
- Strukturer Hellefoss
- SJAKTER HELLEFOSS

Drammen 14.12. 2005
Kjell E. Sønsterud

Lokalitet - 95530 - Arkeologisk lokalitet -**Klassifisering**

Kategori: Arkeologisk lokalitet   **Art:** Bosetning/aktivitetsområde

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Øvre Eiker
Gårdsnavn: Hon nedre

Eiendomsopplysninger**Eiendom 1**

Kommune: Øvre Eiker
Gnr: 79   **Festenr:** 0
Bnr: 9   **Seksjonsnr:** 0
Bruksnavn: Hon nedre

Eiendom 2

Kommune: Øvre Eiker
Gnr: 79   **Festenr:** 0
Bnr: 9   **Seksjonsnr:** 0
Bruksnavn: Hon nedre

Oppretting og ansvar**Registrert**

Dato: 14.12.2005   **Ansvarlig etat:** Buskerud fylkeskommune
Utført av: Kjell Erik Sønsterud   **Instans:**

Detaljer**Beskrivelse:**

Bosetningsspor bestående av to stolpehull og 1 kokegrop. Stolpehullene ligger ikke i relasjon til hverandre. sirkulær form. ca. 0,20 m dypt målt med jordbordiam 0,65 m

Terrengbeskrivelse:

Området fremstår i all hovedsak som ta klart atskilte terrasser hvor terrenget mellom disse faller markant av mot øst. I øst avgrenses planområdet av Drammenselva. Fra elva stiger terrenget

Tilhørende enkeltminner

R 95530 Bosetning/aktivitetsområde
 ┌ R 1 Kokegrop   AUT
 ┌ R 2 Stolpehull   AUT
 ┌ R 3 Stolpehull   AUT

Nytt enkeltminne

Eksporter

Vis på kart

Endre

Sammendrag lokalitet

- Ikke synlig over markoverflaten

Registreringstype: Reguleringsplan

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4

markant opp mot den østligste terrassen. Her består vegetasjonen av et randbelte med gran, furu og løvskog. Tett vegetasjon. Ellers fremstår området som åpent jordbrukslandskap med små konsentrasjoner av bolighus inne i mellom.

Enkeltminne - 95530-1 - Arkeologisk enkeltminne - Kokegrop -**Klassifisering**

Kategori: Arkeologisk enkeltminne   **Art:** Kokegrop
Opprinnelig funksjon: Bolig/bosetning
Hovedgruppe: Ikke næringstilknyttet/privat
Status:

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Øvre Eiker

Datering

Datering: Uviss tid   **Metode:** Andre
Eksakt datering: **Kvalitet:** Sannsynlig

Detaljer**Beskrivelse:**

Sterkt utpløyd kokegrop, kun omrisset er synlig.sirkulær, diam: 1,03 mskjørbrent stein observert I løsmassene.

Tilhørende lokalitet

☞ **95530** Bosetning/aktivitetsområde
┌ ☞ 1 Kokegrop   AUT
┌ ☞ 2 Stolpehull   AUT
┌ ☞ 3 Stolpehull   AUT

Eksporter

Vis på kart

Endre

Slett

Sammendrag enkeltminne**Vernestatus:** Automatisk fredet**Lovgrunnlag:** Kulturminneloven av 1978**Paragraf:** 4

Enkeltminne - 95530-2 - Arkeologisk enkeltminne - Stolpehull -**Klassifisering**

Kategori: Arkeologisk enkeltminne   **Art:** Stolpehull
Opprinnelig funksjon: Bolig/bosetning
Hovedgruppe: Ikke næringstilknyttet/privat
Status:

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Øvre Eiker

Datering

Datering: Uviss tid   **Metode:** Andre
Eksakt datering: **Kvalitet:** Sannsynlig

Detaljer**Beskrivelse:**

Sirk. stolpehull bestående av mørk fet masse.ca. 40 cm. dypt, prøve med jordbor.diam 0,60 m

Tilhørende lokalitet

☒ **95530** Bosetning/aktivitetsområde
┌ ☒ **1** Kokegrop   AUT
┌ ☒ **2** Stolpehull   AUT
└ ☒ **3** Stolpehull   AUT

Sammendrag enkeltminne

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4

Enkeltminne - 95530-3 - Arkeologisk enkeltminne - Stolpehull -**Klassifisering**

Kategori: Arkeologisk enkeltminne   **Art:** Stolpehull
Opprinnelig funksjon: Bolig/bosetning
Hovedgruppe: Ikke næringstilknyttet/privat
Status:

Stedfesting

Fylke: Buskerud
Kommune: Øvre Eiker

Datering

Datering: Uviss tid   **Metode:** Typologisk
Eksakt datering: **Kvalitet:** Sannsynlig

Detaljer**Beskrivelse:**

Sirkulært stolpehull bestående av mørk brun fet sandaktig masse avgrenset av gul fin sand. Diam: 0,60 m. Dybde: (målt med jordbor): ca. 0,25 m

Tilhørende lokalitet

95530 Bosetning/aktivitetsområde
└┐ 1 Kokegrop   AUT
└┐ 2 Stolpehull   AUT
└┐ 3 Stolpehull   AUT

Eksporter

Vis på kart

Endre

Slett

Sammendrag enkeltminne

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4